

С. П. П. П. П. П.

|| ಅಥ ಶ್ರೀ ಸಾಯಿ ಸಚ್ಚರಿತೆ ||

ಅಧ್ಯಾಯ ಐವತ್ತು

ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಶ್ರೀ ಸರಸ್ವತೈ ನಮಃ ||

ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ || ಶ್ರೀ ಕುಲದೇವತಾಯೈ ನಮಃ ||

ಶ್ರೀ ಸೀತಾರಾಮಚಂದ್ರಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ || ಶ್ರೀ ಸದ್ಗುರು ಸಾಯಿನಾಥಾಯ ನಮಃ ||

ಜನ್ಮದಾತರು ತಾಯಿ ತಂದೆ | ಅವರ ಉಪಕಾರಕ್ಕೆಲ್ಲಿ ಎಣೆ ಇದೆ |

ನಾನವರುದರದಿ ಹುಳುವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೇ | ಮಾನವ ದೇಹವನಿತ್ತರವರೆನಗೆ || 1

ಮಾತೆಯ ಉದರಕ್ಕೆ ಶೂಲಾಗಲಿಲ್ಲ | ಕುರುಡ ಕುಂಟ ಒಕ್ಕಣ್ಣನಾಗಲಿಲ್ಲ |

ಕಿವುಡ ಮೂಕನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ | ಹುಟ್ಟಿದೆ ಪೂರ್ಣ ಸುಪಿಂಡವಾಗಿ || 2

ದೇವರು ವಂದಿಸುವರಾರ ಚರಣ | ಅಂಥ ಆ ಉತ್ತಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಣ |

ಈಶ್ವರ ಕೃಪೆಯಿಂದಲ್ಲಿ ಅವತೀರ್ಣ | ಆದ ನಾನೇ ಸುದೈವಿ || 3

ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾನಂತರದ ಮಾತಾಪಿತರು | ಕೋಟಿ ಗಟ್ಟಲೆ ಜನ್ಮ ತಳೆದರೂ

ಈ ಜನ್ಮಮರಣವ ತಪ್ಪಿಸುವವರು | ಅಂಥವರು ಸಿಗುವದು ಅಪರೂಪ || 4

ಜನ್ಮದಾತನು ಪಿತ | ಎರಡನೆಯವ ಮೌಂಜೀ ಬಂಧನ ಕರ್ತ |

ಮೂವನೆಯವ ಅನ್ನವನಿತ್ತು ರಕ್ಷಿಸುವಾತ | ನಾಲ್ಕನೆಯವ ಭವಭೀತಿಗಳ ಬಿಡಿಸುವವ || 5

ಜಗದಲಿವರೆಲ್ಲ ಸರಿಸಮಾನರು | ಕೃಪಾಳು ಸದ್ಗುರುನ ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತಾರು |

ನಿಜವಾದ ಜನಕನಾಗಲಾರರು | ಇದರ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಯನಾಲಿಸಬೇಕು || 6

ಜನನೀ ಗರ್ಭದಲಿ ನೀಕ್ಷೇಪಿಸಲು ವೀರ್ಯವನು | ಯೋನಿದ್ವಾರದಿಂದ ಜನ್ಮದಾತನು |

ಇವನು ಕೇವಲ ಲೌಕಿಕ ಪಿತನು | ಸದ್ಗುರುವು ಅಲೌಕಿಕ ಜನಕನು || 7

ವ್ಯಯಿಸದೆ ವೀರ್ಯವನೊಂದಿನಿತು | ನೀಚಯೋನಿದ್ವಾರದ ಹೊರತು |

ನಿಜಪುತ್ರನಿಗೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತು | ಪೂರ್ಣಾನುಗ್ರಹವ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವನು || 8

ಆ ಜನ್ಮಮರಣ ನಿವರ್ತಕನಿಗೆ ನಮನ | ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶನವ ಕರುಣಾಘನ |

ವೇದಗುಹ್ಯ ಸಚ್ಚಿತ್ತಕಾಶಕನವ | ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನಾದ ಗುರುವರ್ಯನ ಚರಣಗಳಿಗೆ || 9

- ನಮೋ ಸಂಸಾರತಮ ದಿನಕರಾ | ಆತ್ಮಾನುಭವ ಸಂತಶೇಖರಾ |
ಭಕ್ತಚಿತ್ತ ಚಕೋರಾ ಚಂದ್ರಾ | ಕಲ್ಪತರುವರಾ ಗುರುವರ್ಯಾ || 10
- ಅಗಾಧ ಗುರುರಾಯನ ಮಹಿಮಾನ | ವರ್ಣಿಸಲು ತೊಲಗುವದು ವಚನದಭಿಮಾನ |
ಇರುವದೊಳ್ಳೆಯದು ಮೂಕರ ಸಮಾನ | ಗುರುಚರಣದಲಿ ನತಮಸ್ತುಕನಾಗಿ || 11
- ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ | ಇರದಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಪಃ ಸಂಪನ್ನ |
ಅಂಥವರಿಗಾಗುತಿರಲಿಲ್ಲ ಸಂತದರ್ಶನ | ತ್ರಿತಾಪನಿರಸನಕಾರಕ || 12
- ಪರಮಾರ್ಥ ಮೋಕ್ಷ ಅಥವಾ ನಿಜಹಿತ | ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದವರು ಸತ್ಸಂಗತಿ |
ಅವರಾಗಬೇಕು ಸಂತರಿಗೆ ಅಂಕಿತ | ಬಳಿಕವನಿಗೇನೂ ಕೊರತೆಯಿರದು || 13
- ಧನ್ಯ ಧನ್ಯ ಸತ್ಸಂಗತಿ | ಎಷ್ಟು ವರ್ಣಿಸಬೇಕದರ ಮಹತಿ |
ಅವರಲ್ಲಿರುವದು ವಿವೇಕ ವಿರಕ್ತಿ | ಪರಮಶಾಂತಿ ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ || 14
- ಸಾಯಿ ಕೇವಲ ಚೈತನ್ಯ ಮೂರ್ತಿ | ಅವ್ಯಕ್ತವೇ ಆಗಿದೆ ವ್ಯಕ್ತಿ |
ಏನವರ ನಿರ್ವಿಷಯ ಸ್ಥಿತಿ | ಯಾರದನು ಬಣ್ಣಿಸಬಲ್ಲರು || 15
- ಭಕ್ತ ಭಾವಾರ್ಥಿ ಪ್ರೇಮಳ ಶ್ರೋತೃಗಳು | ಅಂಥವರಿಗವನೇ ದಯಾಳು |
ಪ್ರೇಮದಿಂದ ನಿಜ ಚರಿತವ ಹೇಳಲು | ಕೇವಲ ಅವನದೇ ಮಂದಿರವದು || 16
- ಯಾರ ಕರ ಸ್ಪರ್ಶವಾಗಲು ಶಿರದಿ | ಅಹಂಭಾವದ್ದಾಗುವದು ಹುಡಿ |
ತುಂಬಿಹೋಗುವ ಸೋಹಂಭಾವದಿ | ಆನಂದ ನಿರ್ಭರವೆಲ್ಲ ದೃಶ್ಯಜಾತ || 17
- ಪಾಮರ ನನಗೆಲ್ಲಿಯ ಶಕ್ತಿ | ಬಣ್ಣಿಸಲು ಅವನ ಕೀರ್ತಿ |
ಅವನದವನೇ ಇರಿಸಿ ಭಕ್ತರಲಿ ಪ್ರೀತಿ | ಈ ಪುಸ್ತಕವ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುತಿರುವ || 18
- ಆ ಸಾಯಿ ಚರಣದಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮನ | ಶ್ರೋತೃಗಣಕ್ಕೂ ಅಭಿವಂದನ |
ಸಾಧು ಸಂತ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ನಮನ | ಪ್ರೇಮಾಲಿಂಗನವೆಲ್ಲರಿಗೆ || 19
- ಸಹಜ ಲೀಲೆಯಲಿ ವಾರ್ತೆ ಹೇಳುವದು | ಅದರಂತರಂಗದಲಿ ನೀತಿ ತುಂಬಿಹುದು |
ನಿತ್ಯ ಶಾಂತಿಯೇ ಅವರ ಒಡವೆಯಾಗಿಹುದು | ಮಹಾನುಭಾವರು ನಿತ್ಯ ನೆನೆವರವರ || 20
- ಸೂರ್ಯನೂ ಸರಿಯಲ್ಲವರ ಉಪಮೆಗೆ | ಅಸ್ತವಾಗುವದು ಸೂರ್ಯನಿಗೆ |
ಕ್ಷಯಿಸುವ ಚಂದ್ರನ ಉಪಮೆ ಸರಿಯಾಗದವರಿಗೆ | ಸದೈವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಯಿಯವ || 21
- ಹೇಮಾಡ ವಿನೀತನವರಡಿಗಳಲಿ | ಪ್ರೇಮದಿಂದೀ ವಿನಂತಿ ಶ್ರೋತೃಗಳಲಿ |
ಶ್ರದ್ಧಾಯುಕ್ತರಾಗೀ ಕಥೆಯ ಕೇಳಿ | ಚಿತ್ತವಿಟ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ || 22

ಭೂಮಿಯನು ಹರಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ | ಅದರಲಿ ಬೀಜವ ಬಿತ್ತಲಾಗಿ |
ನೀವು ಕೃಪಾಘನವ ವರ್ಷಿಸದಿರಲಾಗಿ | ಬೆಳೆ ಹೇಗೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವದು || 23

ಸಂತರ ಕಥೆ ಬೀಳಲು ಕಿವಿಗೆ | ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವೆಲ್ಲಿ ಪಾತಕಗಳಿಗೆ |
ಕಥಾಶ್ರವಣದಿಂದ ಪುಣ್ಯವೇ ಜನಿಸುವಾಗ್ಗೆ | ಈ ಪುಣ್ಯ ಕಾಲದ ಲಾಭ ಪಡೆಯಿರಿ || 24

ಸಲೋಕಾದಿ ನಾಲ್ಕು ಮುಕ್ತಿ | ಬೇಕಿಲ್ಲ ನಮಗದರಲ್ಲಿಲ್ಲ ಆಸಕ್ತಿ |
ದೊರಕಲೆಮಗೆ ಸಾಯಿಯ ಸ್ಥಿರ ಭಕ್ತಿ | ಪರಮಪ್ರಾಪ್ತಿ ಅದೇ ನಮಗೆ || 25

ನಾವೆಷ್ಟೂ ಆಗಿರದಾಗ ಬದ್ಧ | ನಮಗೇನು ಆ ಮುಕ್ತಿಯ ಸಂಬಂಧ |
ಆಗಲಿ ಸಂತ ಭಕ್ತಿಯ ಉದ್ಭೋಧ | ಅದರಿಂದಲೇ ಶುದ್ಧವಾಗುವದಂತರ || 26

ಎಲ್ಲಿಲ್ಲ ನಾನೀನೆಂಬ ಸಂಗತಿ | ಯಾವದು ಇಂಥ ಸಹಜ ಸ್ಥಿತಿ |
ನಮಗೆ ಬೇಕು ಆ ಅಭೇಧ ಭಕ್ತಿ | ಇದನೇ ಸಾಯಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬೇಡವುದು || 27

ಇನ್ನೀ ವಿನಂತಿ ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ | ಗ್ರಂಥವನೋದಲು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಾಗ ಕೈಗೆ |
ವಾಚ್ಯವಾಚನವಾಚಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಳಗೆ | ಏಕಾತ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾಣಬೇಕು || 28

ಹೇಮಾಡಪಂತನ ಮರೆತುಬಿಡುವದು | ಈ ಸಚ್ಚರಿತೆಯ ಕರ್ತೃ ಅವನಲ್ಲವೆಂದು |
ಕೇವಲ ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರನಾಗಿರುವದು | ಭಕ್ತರ ನಿಜ ಹಿತಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ || 29

ದೈವದಿಂದ ಲಭಿಸಿದ ಮುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಂಪಿಯ ಬಿಟ್ಟಾಗ್ಗೆ | ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದವ ಮುತ್ತು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ |
ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಅಶ್ವತ್ಥೋತ್ಪತ್ತಿಯಾಗೆ | ಅದಕೆ ಸ್ವಕಲ್ಯಾಣದತ್ತಲುದಾಸೀನರಾಗಬಾರದು ||30

ಇಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ ಮಾತ್ರಗಳನ್ನು ಶಬ್ದಿಸಿದರೆ | ಸಾಯಿಯಂಥವರಿಲ್ಲ ಯಾರೂ ಬೇರೆ |
ಶ್ರಾವ್ಯ ಶ್ರವಣ ಶ್ರೋತೃವೆಲ್ಲ ಅವನೇ ಆಗಿರೆ | ಈ ಏಕಾತ್ಮತೆಯ ಭಂಗವಾಗಿಸಬಾರದು || 31

ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ಅಲ್ಲ ವಾಚನ | ಶ್ರವಣದತ್ತಿಲ್ಲ ಕರ್ಣ |
ಅದರಿಂದ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಏಕತಾನ | ಅಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವರಾರು ಶಬ್ದಾರ್ಥವ || 32

ಶ್ರವಣದಲಿರಲಿ ನಿರಭಿಮಾನತೆ | ಮನದಲಿಣಿಸಬೇಕು ಶ್ರೋತೃಗಳೂ ಸಾಯಿಯೇ ಎನುತೇ |
ಅಂದರೇನೆ ಆ ಶ್ರವಣದ ಸಾರ್ಥಕತೆ | ಅಖಂಡ ಅದ್ವೈತತೆಯ ಸಾಧಿಸಬೇಕಲ್ಲಿ ||33

ಹಾಗಾದರೇ ಎಲ್ಲ ಇಂದ್ರಿಯ ವೃತ್ತಿಗಳು | ಖಚಿತವಾಗಿ ಸಾಯಿ ರೂಪವಾಗಲು |
ಜಲದಲಿ ಜಲತರಂಗದೊಲು | ವೃತ್ತಿಗಳು ಸಮರಸವಾಗುವವು || 34

ಹಾಗಾದಾಗಲೇ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥಬೋಧ | ವಿನೋದ ಬಯಸುವವರಿಗೆ ವಿನೋದಾನಂದ |
ಕವಿತಾಕೋವಿದರಿಗೆ ಪದ ಪ್ರಬಂಧ | ಈ ಗ್ರಂಥದಲಾನಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ || 35

ಈ ಸಚ್ಚರಿತದ ಹಿಂದಿನಧ್ಯಾಯದಲಿ | ಅಧ್ಯಾಯ ನಲತ್ತೊಂಬತ್ತರಲಿ |
ತಮ್ಮ ಒಬ್ಬ ನಿಜ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ | ಸಮರ್ಥರು ಮಾಡಿದರು ಉಪದೇಶ || 36

ಬಾಬಾರ ಹತ್ತಿರ ಇರುವಾಗ ಆ ಭಕ್ತನು | ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನು |
ಆರಂಭದಿಂದದರ ಆವರ್ತನವನು | ಆ ಸಮಯಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ || 37

ಇತ್ತ ಚರಣಸೇವೆ ನಡೆದಿರಬೇಕು | ಅತ್ತ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಪಾಠವೆನುತಿರಬೇಕು |
ಮೂವತ್ತೂರನೆಯ ನುಡಿ ಮುಗಿದಾಗ | ಮೂವತ್ತಾಲ್ಕನೆಯದನನತೊಡಗಿದ || 38

ನಿಶ್ಚಲ ಮನದಿಂದ ಲಯದೊಳಗೆ | ಎನುತ್ತಿದ್ದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ |
ಆದರೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಜನದೊಳಗೆ | ಎಲ್ಲಿಯದೇನಿರುವರು || 39

ಮೂವತ್ತಾಲ್ಕನೆಯದನ ತೊಡಗಲು | ಬಂತು ಸಾಯಿನಾಥರ ಮನದೊಳು |
ಭಕ್ತನಿಗೆ ಸನ್ನಾರ್ಗ ತೋರಲು | ಅನುಗ್ರಹವನೀಯ ಬೇಕವನಿಗೆ || 40

ನಾನಾ ಎಂದು ಹೆಸರು ಆ ಭಕ್ತನಿಗೆ | ಆಗ ಬಾಬಾ ಎಂದರು ಅವನಿಗೆ |
“ನಾನಾ ಏನೆನ್ನುತ್ತಿರುವಿ ಮನಸಿನೊಳಗೆ | ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮುಖದಿಂದೇಕೆನಲೊಲ್ಲೆ || 41

ಯಾವಾಗಿನಿಂದ ನಾ ನೋಡುತ್ತಿರುವೆ | ಬಾಯೊಳಗೊಳಗೇ ಏನೋ ಅನ್ನುತ್ತಿರುವೆ |
ಆದರೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮಾಡದಿರುವೆ | ಅಂಥ ಗುಹ್ಯವಾದದೇನಿರುವದು” || 42

ಆಗ ನಾನಾ ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೇಳಿದ್ದು | ಗೀತಾ ಪಾಠವನಾನೆನುತ್ತಿದ್ದು |
ಉಳಿದವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದು | ಎಂದು ಬಾಯಲ್ಲಿಯೇ ಅನ್ನುತ್ತಿರುವೆ || 43

ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು ಬೇರೆಯವರ ಮಾತು | ನನಗಾದರೂ ಹೇಳು ಇಷ್ಟು |
ನಿನ್ನದು ನಿನಗಾದರೂ ಅದು ತಿಳಿದಿರುವದೆಷ್ಟು | ಸರಿಯಾಗಿ ಎಂಬುದನು ನೋಡೋಣ ಎಂದರು ಶ್ರೀ || 44

ಬಳಿಕ “ತದ್ವದ್ವಿಪ್ರಣಿಪಾತೇನ” | ಉಚ್ಚ ಸ್ವರದಲಿಂದು ಈ ಶ್ಲೋಕವನ |
ತೋರಿದ ಮಾಡಿ ನಮಸ್ಕಾರವನ | ಕೇಳಿ ಬಾಬಾರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು || 45

ಮುಂದೆ ಈ ಶ್ಲೋಕದ ಅರ್ಥ ಕೇಳಲು | ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಅರ್ಥದೊಲು |
ಯಥಾಸಾಂಗವಾಗಿ ನಾನಾ ಹೇಳಲು | ಬಾಬಾ ಆಗಲೆಂದು ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸಿದರು || 46

ಮತ್ತೆ ನಾನಾಗೆ ಕೇಳಿದರು ಪ್ರಶ್ನೆ | ‘ಉಪದೇಕ್ಷಂತಿ ತೇ ಜ್ಞಾನಂ’ |
ನಾನಾ ಇದಿರುವದು ತೃತೀಯ ಚರಣ | ಇದರ ಮನನ ಮಾಡಬೇಕು || 47

ಅದರೊಳಗಿನ ತೇ ಅಕ್ಷರದ ಹಿಂದೆ | ‘ಅ’ಕಾರಾರ್ಥೀ ಅವಗ್ರಹವಿದೆ |
ಅದರಿಂದ ಅಜ್ಞಾನಪದವಾಗುವದೇ | ತಿರುವು ಮುರುವಾಗಿ ನೋಡಯ್ಯಾ || 48

- ಶಂಕರಾನಂದ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರ | ಆನಂದಗಿರಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಧರ |
ಮಧುಸೂದನಾದಿ ಭಾಷ್ಯಕಾರ | ಜ್ಞಾನಪರವಾಗಿ ಮಾಡುವರಾವ ಅರ್ಥ || 49
- ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾನ್ಯವಿರುವದೆಂದು | ನನಗೂ ಅದು ತಿಳಿದಿರುವದು |
ಆದರೆ ಅವಗ್ರಹದಿಂದಂಟಾಗುವ ಮೋಜಿನದು | ತಿಳಿದೂ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸವಿಯದೇ ಬಿಡುವದೇಕೆ || 50
- ಸಾಯಿ ಕೃಪಾಘನನು ಹೀಗೆಂದು | ಭಕ್ತ ಚಕೋರ ಚಾತಕಗಳಿಗೆಂದು |
ಬೋಧಾಮೃತ ಕಣ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದು | ಅದರ ನಿರೂಪಣೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಆಗಿದೆ || 51
- ಆದರೂ ಈ ಸಾಯಿ ಲೀಲೆಯ ವಾಚಕರಿಗೆ | ಕೌತುಕವೆನಿಸಲಿಲ್ಲದರದು ಎಲ್ಲರಿಗೆ |
ಅವರು ಸಾಶಂಕವಾಗಿ ಉಳಿದರೆಂದಾಗ್ಯೆ | ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿಯಿದು || 52
- ಇರಲವರ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆಂದು | ಮಾಡುವೆ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೊಂದು |
ಅವರ 'ಅಜ್ಞಾನ' ಸಮರ್ಥನೆಗೆಂದು | ಅದು ಸಪ್ರಮಾಣವಾದೀತು || 53
- ಸಂಸ್ಕೃತದ ಜ್ಞಾನ ಬಾಬಾರಿಗೆಲ್ಲಿಯದು | ಕೆಲವರಿಗೆ ಹೀಗೂ ಅನಿಸಬಹುದು |
ಸಂತರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಂತಾವುದೂ ಇರದು | ಶಂಕೆಗೆ ಕಾರಣ ಬೇರೆಯೇ || 54
- 'ಏಕೇನ ಜ್ಞಾತೇನ ಸರ್ವಹಿ' | ವಿಜ್ಞಾತಂ ಭವತಿ ಇದು ಪ್ರಮಾಣ |
ಯಾರು ಒಪ್ಪರು ಈ ಶ್ರುತಿ ವಚನ | ಆ ಅಪರೋಕ್ಷ ಜ್ಞಾನವಿತ್ತು ಸಾಯಿಗೆ || 55
- ಕರತಲದಲಿದ್ದ ನೆಲ್ಲಿಯ ಹಾಗೆ | ಈ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವವೇ ಇರುವಾಗ ಹಾಗೆ |
ಏನು ಗೊತ್ತಿರದು ಆ ಸಂತರಿಗೆ | ಸೂರ್ಯನಿಗೂ ಪ್ರಕಾಶ ಯಾರಿಂದ || 56
- ಯಾರಿಗೆ ಇದ್ದೆಲ್ಲ ಒಂದೆಂಬ ಜ್ಞಾನ | ಅವರಲ್ಲೆಲ್ಲುಳಿಯುವದು ಅಜ್ಞಾನ |
ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲೂ ಅವರಿಗೆ ಜ್ಞಾನ | ಸಂಸ್ಕೃತದ್ದೇನು ಮಹಾ ಅವರಿಗೆ || 57
- ಯಾರೋ ಈ ಲೀಲೆಯ ವಾಚಕ | ಏನುವರು "ನಾನಾ ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕ |
ಅವನ ಸ್ವಕಪೋಲ ಕಲ್ಪಿತ ಅಪ್ರಯೋಜಕ | ಅಜ್ಞಾನ ವ್ಯಂಜಕ ಅವಗ್ರಹ || 58
- ಅವನೇ ಈ ಸುಳ್ಳು ಕಥೆ ಎಚ್ಚಿಸಿದ | ಅವಗ್ರಹಾನ್ವಿತ ಅಜ್ಞಾನದ |
ಸುಮ್ಮನೇ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ವಾದ ಏವಾದ | ನಿಜ ಜ್ಞಾನವ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು || 59
- ಇಲ್ಲ ಅವಗ್ರಹವನಲ್ಲಿ ತರುತ | ಜ್ಞಾನವೆಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನವೆನ್ನುತ |
ಹೀಗೆನಾದರೊಂದು ವಿಪರೀತ | ಗೀತೆಯ ಅರ್ಥವ ಹಚ್ಚುತಿಹರು" || 60
- ಆದರೆ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯ ನೋಡಲು | ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೀತಿಯಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು |
ಮೂವತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದೊಳು | ಕಥೆಯಲಸಂಬಂಧವೇನೂ ಕಾಣದು || 61

ಯಾರದೇನೇ ಕಲ್ಪನೆಯಿರಲಿ | ನಾನಾ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕನೇನೇ ಆಗಿರಲಿ |
ಅದು ವೃಥಾವಾಲ್ಗನೆ ಎನ್ನದಿರಲಿ | ಅವನು ಹೇಳಿದ ಕಥೆಯನು || 62

ಬಿಟ್ಟು ನಾನಾನ ದ್ವೇಷವನು | ವಿಕಾರ ವಶರಾಗದಿರಲಿ ವಾಚಕರಿನ್ನು |
ದೂರ ಮಾಡಲು ದೃಷ್ಟಿಯ ದೋಷವನು | ಎಲ್ಲವೂ ನಿರ್ದೋಷ ಕಾಣುವದು || 63

ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಸಾಯಿ ಲೀಲೆಯನು | ಮೂವತ್ತರೊಂಭತ್ತನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯವನು |
ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಓದಲು ಅದನು | ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಾಗದದು || 64

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಮುಖದಲ್ಲಿ | ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞವೆಂಬ ಅಧ್ಯಾಯದಲಿ |
ಮೂವತ್ತಾಲ್ಕನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ | ಅಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರವಚನವಿದೆ || 65

“ತದ್ವದ್ಧಿ ಪ್ರಣಿಪಾತೇನ | ಪರಿಪಶ್ನೇನ ಸೇವಯಾ |
ಉಪದೇಕ್ಷಂತಿ ತೇ ಜ್ಞಾನಂ | ಜ್ಞಾನಿನಸ್ತತ್ತ್ವ ದರ್ಶಿನಃ” || 66

ಗೀತೆಯ ಮೂಲ ಶ್ಲೋಕವಿದು | ಇದರ ಮೂರನೆಯ ಚರಣ ನೋಡುವದು |
ಜ್ಞಾನಪದದ ಮೊದಲು ಅವಗ್ರಹ ಒಂದು | ಅಜ್ಞಾನ ನಿರ್ದರ್ಶಕವಾಗುವದು || 67

ಮನಸಿಗೆ ತಾರದಿರೆ ಈ ಅವಗ್ರಹ | ಜ್ಞಾನ ಪದವೇ ಬರುವದು ನಿಸಂದೇಹ |
ಅದರ ವಿರುದ್ಧವಿರದಾದರೂ ದುರಾಗ್ರಹ | ಆ ಅರ್ಥವು ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ || 68

‘ಜ್ಞಾನಾತ್ ಏವತು ಕೈವಲ್ಯಂ’ ಎಂಬುದು | ಶೃತಿ ವಚನವೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾನ್ಯವಿರುವದು |
ಜ್ಞಾನವೇ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ಉಪದೇಶ್ಯವಿದ್ದು | ಅದಕೇ ಬಂಧನ ಅನವಶ್ಯಕ || 69

ಅಹಮಾತ್ಮಾ ಸಾಕ್ಷೀ ನಿರ್ಮಲ | ಶುದ್ಧ ಬುದ್ಧ ಮುಕ್ತ ಕೇವಲ |
ಪ್ರತ್ಯಗ್ಭೂತ ಚೈತನ್ಯ ಸೋಜ್ವಲ | ಅದ್ವಯಾನಂದ ನಿಶ್ಚಯದಲಿ || 70

ಆದರೆ ಅಜ್ಞಾನ ನಾನಲ್ಲ | ಅಜ್ಞಾನದ ಕಾರ್ಯವೂ ನಾನಲ್ಲ |
“ಅಯಮಾತ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮ ನಾನಿದ್ದು | ‘ಪ್ರಜ್ಞಾನಮಾನಂದ’ ನಿಧಾನ ನಾನು || 71

ನಿತ್ಯ ಸ್ಫುರಣವು ‘ಅಹಂಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ’ ಎಂದು | ಇದೇ ಶುದ್ಧ ವಿದ್ಯೆ ಎಂಬುದು |
ನಾ ಪಾಪಿ ಅಭಾಗೀ ದೈವಹೀನನೆಂಬದು | ಈ ವೃತ್ತಿಯೇ ಅವಿದ್ಯೆಯ ಮೂಲವು || 72

ಇವು ಮಾಯೆಯ ಪುರಾತನ ಶಕ್ತಿ | ಒಂದರಿಂದಾಗಿ ಬಂಧ ಸ್ಥಿತಿ |
ಇನ್ನೊಂದರಿಂದ ಬಂಧ ನಿರ್ಮುಕ್ತಿ | ಈ ಜೀವಕೆ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ || 73

ನಾಮರೂಪಗಳೆಲ್ಲ ಭ್ರಮೆ | ಇದೆಲ್ಲವಿದೆ ಮಾಯೆಯ ಸಂಭ್ರಮ |
ಅನಿರ್ವಚನೀಯ ಮಾಯೆ ಪರಮ | ಬಲು ದುರ್ಗಮ ದಾಟಲು || 74

- ಯಾವಯಾವುದು ಕಲ್ಪನೆಯ ಸ್ಫುರಣ | ಅದೆಲ್ಲ ಮಾಯೆಯ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನ |
ಬದ್ಧಮುಕ್ತವೆಂಬ ಸ್ಥಿತಿಯ ಜನನ | ಕಲ್ಪನೆಯೊಳಗಿಂದಲೇ ನಿಶ್ಚಿತ || 75
- 'ಜ್ಞಾನಾತ್ ಏವತು ಕೈವಲ್ಯಂ' ಎಂಬುದು | ಶೃತಿ ಪ್ರಮೇಯವಿದು ಅಬಾಧಿತವಿರುವುದು |
ಆದರೆ ಪಾಪಕರ್ಮ ಕ್ಷಯಸದಿರದು | ಅದುವರೆಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲಾರದು ||76
- ಶುದ್ಧ ಜ್ಞಾನ ನೆಲೆಸಿದೆ ಯಾರಲ್ಲಿ | ಅವರು ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದದನು ತ್ಯಜಿಸಿದಲ್ಲಿ |
ವಿಕಾರಕ್ಕೇ ಸ್ಥಾನವಿರದಿದ್ದಲ್ಲಿ | ಮಾಯೆಯ ಬಂಧನವೆಲ್ಲಿಯದವರಿಗೆ || 77
- ಶುಕನಂಥ ಪರಮಜ್ಞಾನಿಗೆ | ವಿಕಲ್ಪದಿಂದಾಯಿತು ಹಾನಿ ಅವನಿಗೆ |
ಅಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು ವಿಕಲ್ಪದಿಂದಾಗೇ | ಅದು ಗುರುವಿನಿಂದಲ್ಲದೆ ನಿರಸನವಾಗದು ||78
- ಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲಿ ವಿಕಲ್ಪ ಮೂಡಿದಾಗ | ಅವನಿಗೂ ಅಭಿಮಾನ ಬರುವದಾಗ |
ಕೊಡ ಹಾಲು ಕೆಡುವುದು ಒಂದು ಹನಿ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ | ಹಾಲು ಹೊಲಸಾಗಿ ಹೋಗುವದು || 79
- ಅದಕೆ ಮೊದಲು 'ಅಜ್ಞಾನ'ವನರಿಯುವುದು | ಅದು ನಿರಸನವಾದಾಗ ಮನ ಶುದ್ಧವಾಗುವುದು |
ಆಗ ವಿಲಂಬವಿಲ್ಲದೆ 'ಜ್ಞಾನ' ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು | ಅಭೇದ ಸಮಾಧಿ ಹತ್ತುವುದು || 80
- ಯಾರಿಗೆ ದ್ರವ್ಯ ವೈಭವದ್ದೇ ಧ್ಯಾನ | ವಿಷಯ ಸೇವನದಿಂದ ಅತ್ಯಪ್ತ ಮನ |
ಸ್ತ್ರೀ ಪುತ್ರರದಖಂಡ ಚಿಂತನ | ಅವನ ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಅಜ್ಞಾನವೇ || 81
- ಹೀಗೆ ಧನಸುತದಾರಾಮೋಹಿತ | ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿದ್ದೂ ತಿಳಿಯನವ ನಿಜಹಿತ |
ಅದಕೆ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಭಕ್ತಿ ರಹಿತ | ಅಜ್ಞಾನಾವೃತ ಜ್ಞಾನವವನದು || 82
- ಜೀವ ಸಮುದಾಯವೇ ಅಜ್ಞಾನ ಯುಕ್ತ | ಅಜ್ಞಾನದೊಳಗಿಂದ ಆಗಿ ಮುಕ್ತ |
ಜ್ಞಾನಿಯು ಮತ್ತೂ ಜ್ಞಾನಾತೀತ | ಆದಾಗಲೇ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪ ನಿಶ್ಚಿತ || 83
- ಅಜ್ಞಾನ ಹೋದಾಗ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು ಜ್ಞಾನ | ಕ್ಷಮಾಶೀಲನೇ ಸಜ್ಞಾನ |
ಹೋಗಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಭಿಮಾನ | ಅದುವರೆಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಗಾಧೀನನವ || 84
- ರಾಮಕೃಷ್ಣಾದಿ ಅವತಾರ | ಸಂತ ಸನಕಾದಿ ಶಿಷ್ಯ ಪ್ರವರ |
ಪ್ರಕೃತಿ ಅವರಾಜ್ಞೆಯ ಕಿಂಕರ | ಇವರ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲರನವಳು ಆಡಿಸುವಳು || 85
- ಭೂತ ಮಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೃದಯಸ್ಥನಾಗಿದ್ದರೂ | ಸ್ವರೂಪ ಸ್ಥಿತಿಯ ತಿಳಿಯರಾರೂ |
ಹೀಗೆ ಈ ಮಾಯೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನರಿಯರಾರೂ | ಅದರಾವರಣ ಶಕ್ತಿ ಅಗಾಧ || 86
- ಆದರೂ 'ನಾ ಕೃರ್ತ ನಾಭೋಕ್ತ'ನೆನ್ನುವ | ಬಿಡಿಸದೇ ಈ ಅಹಂತನವ |
ಆ ಹೃದಯಸ್ಥನಿಗೆ ಶರಣಾಗದವ | ನಿಜ ನಿರ್ಮುಕ್ತೆಯ ಪಡೆಯನು || 87

- ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯ ವಸ್ತು ವಿವೇಚನ | ಶ್ರವಣ ಮನನ ನಿಧಿಧ್ಯಾಸನ |
ಆಗಿರಿ ಶಮದಮಾದಿಷಟ್ಕ ಸಂಪನ್ನ | ಅದರಿಂದಲೇ ಅಜ್ಞಾನತಮ ಹರಿಯುವದು || 88
- ಜ್ಞಾನ ಪ್ರತಿಪಾದಕ ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ | ಅಲ್ಲಿಯ ಅನುಬಂಧ ಚತುಷ್ಟಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳ |
ಪರಮ ಭಾಷ್ಯಕಾರರು ಅವುಗಳ | ವಿಸ್ತಾರ ಪೂರ್ವಕ ವರ್ಣಿಸಿರುವರು || 89
- 'ಅಧಿಕಾರಿ' 'ವಿಷಯ' 'ಸಂಬಂಧ' | ಪ್ರಯೋಜನ ನಾಲ್ಕನೆಯ 'ಅನುಬಂಧ' |
ಪ್ರಯೋಜನದ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ | ಅಜ್ಞಾನ ನಿವರ್ತನ ತಿಳಿಯುವದಾಗ || 90
- ಐಕ್ಯತೆ ಜೀವಬ್ರಹ್ಮಗಳದು | ಅದೇ ಮುಖ್ಯ 'ವಿಷಯ' ಈ ವೇದಾಂತದ್ದು |
ಆ ಐಕ್ಯ ಪ್ರೇಮೇಯದಲಾವ ಅಜ್ಞಾನತೆ ಇರುವದು | ಅದರ ನಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವದೇ 'ಪ್ರಯೋಜನ' || 91
- ಆ ಮೂಲ ಜ್ಞಾನದ ನಿವೃತ್ತಿ | ಅದೇ ತಾ ಸ್ವರೂಪಾನಂದ ಪ್ರಾಪ್ತಿ |
ಅದಕೆ ಮಾಡಿ ಯುಕ್ತಿ ಪ್ರಯುಕ್ತಿ | ಅಜ್ಞಾನ ದೂರಗೊಳಿಸುವದು ಅವಶ್ಯ || 92
- ಯಾರಲ್ಲಿ ಭೇದದ ನಿರಸನೆಯಾಗಿಲ್ಲ | ಅಂಥವನಾರೂ ಸಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲ |
ದೇಹಾಭಿಮಾನಿಗಳ ಜ್ಞಾನ | ಅದು ಪೂರ್ಣ ಅಜ್ಞಾನವೇ || 93
- ತಾನೇ ಸಜ್ಞಾನನೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ | ಕರ್ಮಾಚರಣೆ ಮಾಡುವ ಅವಿಹಿತ |
ಸುಡಲಿ ಅವನ ಜಾಗೃತತೆ ಅಂಥ | ಅವನು ಮಲಗಿದ ಕುಂಭಕರ್ಣನೇ || 94
- ಮಾಡುವ ವೇದಬಾಹ್ಯ ಆಚರಣ | ಮಾಡುತಿಲ್ಲ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಪರಿಪಾಲನ |
ಅವನ ಚಿತ್ತ ಶುದ್ಧಿಯ ಸಾಧನ | ಅವಿದ್ಯಾ ನಿರಸನವೊಂದೇ || 95
- ಸತ್ವಾದಿ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳು | ಶಬ್ದಾದಿ ವಿಷಯದಂಥ ನಾನಾ ವಿಕಾರಗಳು |
ಉಪಸ್ಥ ಮತ್ತು ಜಿವಾದಿಗಳು | ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳನ್ನೂ ಮೋಸಗೊಳಿಸಿವೆ || 96
- ಜಗಜ್ಜಂಗಮ ಪ್ರಾಣಿಜಾತ | ಅನಾದಿ ಅವಿದ್ಯಾ ಮಾಯಾ ಪರಿವೃತ |
ರಾಗ ದ್ವೇಷಾದಿ ವಿಕಾರಗಳಿಂದ ಮೋಹಿತ | ಅಜ್ಞಾನಾವೃತ ಇವೆಲ್ಲ || 97
- ಅವಿದ್ಯೆಯಲಿ ಜೀವನುಬದ್ಧ | ಪ್ರಕಟವಾಗಲು ಅದರ ರೂಪ ಶುದ್ಧ |
ಅವಿದ್ಯೆ ಕಾಮ ಕರ್ಮಬಂಧ | ಇವುಗಳ ಸಂಬಂಧ ಹರಿಯಬೇಕು || 98
- ಸ್ತನ ಹಾಲಿನಿಂದ ತುಂಬಿದೆ | ಅದರ ಮೇಲೆಯೇ ಉಣ್ಣೆ ಇದೆ |
ಆದರದಕೆ ಪ್ರೀತಿ ಅಶುದ್ಧದ್ದೇ ಹಾಲಿನ ಇಚ್ಛೆ ಅದಕಿಲ್ಲ || 99
- ಕಪ್ಪೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಮರಗಳದು | ಕಮಲದ ಸಮೀಪವೇ ವಾಸವಿರುವದು |
ಭ್ರಮರವು ಪರಾಗದಲಿ ವಿಹರಿಸುವದು | ಕಪ್ಪೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಸರಿಲ್ಲಿ || 100

- ಜ್ಞಾನದ ಗಡ್ಡೆಯೇ ಇದೆ ಎದುರಿಗೆ | ಆದರೆ ಅಜ್ಞಾನದತ್ತ ಎಳೆತ ಮೂರ್ಖರಿಗೆ |
 ಅಜ್ಞಾನವೇ ಜ್ಞಾನವೆನಿಸುವದವರಿಗೆ | ಜ್ಞಾನದ ಎಣಿಕೆ ಏನವರಿಗೆ || 101
- ಅವಿದ್ಯೆಯದಾಗಲು ನಿರ್ಮೂಲನ | ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಟವಾಗುವದು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ |
 ಅದಕ್ಕೇಂದು ಅವಿದ್ಯೆಯ ಪ್ರತಿಪಾದನ | ಆರಂಭದಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಕ || 102
- ಬ್ರಹ್ಮ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಮನಾದುದು | ತ್ರಿಜಗದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬೇರೊಂದು |
 ಅದರ ಉಪದೇಶಕ್ಕೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಇರುವದು | ಅದಿಲ್ಲದ ಜೀವನ ನಿಷ್ಫಲ || 103
- ಬುದ್ಧ್ಯಾದಿಗಳಾಡುವ ವಿಷಯ | ಬ್ರಹ್ಮ ಅದಿರುವದು ಇಂತ ಕಾರ್ಯ |
 ಆದರೂ ಒಂದಾದರೂ ಇಂದ್ರಿಯ | ಅದನು ಹೌದೆಂದು ತೋರುವದು || 104
- ಬ್ರಹ್ಮ ತತ್ವವು ಬುದ್ಧಿಗ್ರಾಹ್ಯವಿದ್ದು | 'ಬುದ್ಧಿಗ್ರಾಹ್ಯ ಮತೀಂದ್ರಿಯ' ಎಂದು |
 ಸ್ವತಿ ಹೀಗೆ ಸಾರುತಿದ್ದು | ಶೃತಿಗಳಿಗದು ಸಮ್ಮತವಿಲ್ಲ || 105
- ಬುದ್ಧ್ಯಾದಿಗಳ ಅಭಾವವಾದಾಗ | ಗ್ರಹಣಕಾರಣಕಿಲ್ಲ ಮಾರ್ಗ |
 ಬಳಿಕ ಬ್ರಹ್ಮದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಭಾವಕ್ಕೆ ಜಾಗ | ಉಳಿಯುವದೇ ಇಲ್ಲ ಭಾವಿಸಲು || 106
- ಇಂದ್ರಿಯಗೋಚರವಾದುದೆಲ್ಲ | ಇದೆ ಆದರೆ ಬೇರೆಯದೇನೂ ಇಲ್ಲ |
 ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ | ಇದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಜಗದಲಿ || 107
- ಹೀಗಾದರೆ ಅದರ ಅರ್ಥ | ಅದರಿಂದಾದೀತು ಅನರ್ಥ |
 ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತಾರತಮ್ಯ ಪರಂಪರಾರ್ಥ | ಬುದ್ಧಿಯೂ ನಿರಂತರ ಸತ್ ಆಗಿದೆ || 108
- ಆಗವಲ್ಲ ದೇಕದರ ಪ್ರಲಯ | ಅಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವದದರ ಸತ್ತ್ವಯ |
 ಆತ್ಮವು ವಿಶ್ವದ ಮೂಲ ನಿಸಂಶಯ | ಅಸ್ತಿತ್ವ ನಿಷ್ಠ ಲಯವೆಲ್ಲ || 109
- ಮಣ್ಣು ಮಡಕೆಗೆ ಕಲ್ಲೆಸೆಯಲು | ಮಡಕೆಯು ಒಡೆದು ಆಕಾರ ಕಳೆದುಳಿವವು ತುಂಡುಗಳು |
 ಮಡಕೆಯಾಕಾರ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು | ಅನುವೃತ್ತಿದರ್ಶಕ ತುಂಡುಳಿಯುವವು || 110
- ಘಟಕಾರ್ಯದ್ದಾದರೂ ಧ್ವಂಸ | ಘಟಾಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಿಲ್ಲ ನಾಶ |
 ಅನುವೃತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣ ಮಡಕೆಯಂಶ | ಕಾರ್ಯಾಸ್ತಿತ್ವ ಅದರಿಂದ || 111
- ಶೂನ್ಯತ್ವದಲಾವುದರ ಪರ್ಯವಸಾನ | ಹಾಗಿರದಾವುದೂ ಕಾರ್ಯಪ್ರವಿಲಾಪನ |
 ಅಸ್ತಿತ್ವ ನಿಷ್ಠಕ್ಕೆ ಲಯವೇ ಪ್ರಮಾಣ | ಸತ್ಪಲಯಲೀನ ಸದ್ಬುದ್ಧಿ || 112
- ಸರ್ವ ತೀರ್ಥ ವ್ರತಗಳು ಪಾವನ | ಆ ಪಾವನತೆಗಿಂತ ಪಾವನ ಜ್ಞಾನ |
 ಬಿಟ್ಟು ಆ ಬ್ರಹ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ | ಭಜನ ಪೂಜನ ನಿರರ್ಥಕ || 113

- ಅವಿದ್ಯೆಯ ಚಿತ್ತ ಮಲಿನ | ಆ ಚಿತ್ತದ ಮಲಪ್ರಕ್ಷಾಲನ |
ಇಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಈಶಭಕ್ತಿಯೊಂದನ | ಭಕ್ತಿಯ ಹೊರತು ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗದು || 114
- ಅದಕೆ ಮೊದಲು ತಿಳಿ ಅಜ್ಞಾನವೆಂದರೇನು | ಅದರ ಬೇಧಅದರ ನಿರೂಪಣ
ಕೇಳಿದಾಗಾದೀತು ತದ್ಬಂಧ ನಿರಸನ | ಭಕ್ತಿಯೇ ಪ್ರಮಾಣ ಅದಕೆ || 115
- ಕಾಲ್ಪುಂದಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜನ | ಹಚ್ಚಲಾತನಿಗೆ ಕಾಣುವದು ಭೂಮಿಗತ ಧನ |
ಹಾಗೆ ಭಕ್ತಿಯದಾಗಲು ಅವಲಂಬನ | ಅಜ್ಞಾನ ಕಳೆದು ಆಗುವದು ಜ್ಞಾನೋದಯ || 116
- ಜ್ಞಾನವದೇ ಸ್ವರೂಪ ಪ್ರಾಪ್ತಿ | ಅದಕೆ ಮೂಲ ಅಜ್ಞಾನ ನಿವೃತ್ತಿ |
ಕೈ ಕೊಳ್ಳದೇ ಈಶಭಕ್ತಿ | ಮಾಯೆಯ ಶಕ್ತಿ ಅನಿವಾರ || 117
- ಜ್ಞಾನ ಅಜ್ಞಾನಗಳದಾಗಿದೆ ಮಿಶ್ರಣ | ಬೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕದರೊಳಗಿಂದ ಅಜ್ಞಾನ |
ಕಲ್ಲಾರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಕ್ಕಿಯನ | ಎಸರಿನಲಿ ಹಾಕಲು || 118
- ಭಗವಂತ ನೆಲೆಸಿರುವನೆಲೆಲ್ಲೂ | ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞಾದಿ ಉಪಾಸನೆಗಳು |
ವಿಶ್ವತೋಮುಖಿ ಕೃಷ್ಣನನು ನೋಡಲು | ಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಅಜ್ಞಾನವ ದಹಿಸುವ || 119
- ಇನ್ನು ಜ್ಞಾನ ಯಜ್ಞದ ಸ್ವರೂಪ | 'ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿಯೇ' ಇಲ್ಲಿಯಾಪಗ |
ಪಂಚಮಾಹಭೂತಗಳದೇ ಯಜ್ಞ ಮಂಟಪ | ಜೀವೇಶ್ವರ ಭೇದವೇ ಪಶು ಅಲ್ಲಿ || 120
- ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಪಂಚ ಪ್ರಾಣ | ಇದೇ ಯಜ್ಞದ ಉಪಚಾರಾಭರಣ |
ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರದೀಪನ | ಮನಬುದ್ಧಿಯ ಕುಂಡದೊಳಗೆ || 121
- ಯಜ್ಞ ಕರ್ತಾ ಜೀವವೇ ಯಜಮಾನ | ಮಾಡುವ ಅಜ್ಞಾನಘೃತಾವದಾನ |
ಆತ್ಮಾನಂದರಸದಲಿ ನಿಮಗ್ನ | ಅವಭೃತ ಸಾನ್ನವದು ಜೀವಕ್ಕೆ || 122
- ತಾತ್ಪರ್ಯವೆಂದರೆ ಅಜ್ಞಾನಘೃತದ ಹೊರತು | ಜ್ಞಾನ ಹುತಾಶನ ಪ್ರಕಟವಾಗದೆಂದೂ |
ಜೀವೇಶ್ವರ ಭೇದವನು ಸುಟ್ಟು ಅದು | ಅಭೇದ ಜ್ಞಾನವ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುವದು || 123
- ಸ್ವಚ್ಛ ಕನ್ನಡಿಯು ಧೂಳಿನಿಂದಾಚ್ಛಾದಿತ | ಅಗ್ನಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯು ಹೊಗೆಯಿಂದಾವೃತ |
ಹಾಗೆ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಾಭಿಭೂತ | ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಾವರಿಸಿದೆ ಜ್ಞಾನವು || 124
- ರಾಹು ಗ್ರಹಿಸುವ ಚಂದ್ರಬಿಂಬವನು | ಹಾಗೆ ಹಾವಸೆ ಜಲವನು |
ಅದರಂತೆ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶ ಜ್ಞಾನವನು | ಈ ಮಾಯೆ ಅಚ್ಛಾದಿಸಿರುವದು || 125
- ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮತಿ | ಭ್ರಷ್ಟವಾಗಿ ಹೊಂದುವರು ಅಧೋಗತಿ |
ಉಪಾಯ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಅದ ದಾಟದ ಸ್ಥಿತಿ | ಅವರ ಯಥೇಚ್ಛ ಆಚರಣೆಯಿಂದಾಗಿ || 126

ಕಣ್ಣಿದ್ದೂ ಕುರುಡರಾಗುವರು | ಸಂಗ ಬಿಟ್ಟು ನಿಃಸಂಗರಂತಿರುವರು |

ತಿಳಿದೂ ಕುಸಂಗತಿಯ ಮಾಡುವರು | ಯಥೇಚ್ಛ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ || 127

ವಾನಪ್ರಸ್ಥವ ಬಿಟ್ಟು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಗಳಾಗುವರು | ಮಾಡಬಾರದ್ದನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಮಾಡುವರು |

ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು | ಅದೇ ತಮಗೆ ಪ್ರಿಯವೆಂದು || 128

ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಪಾಪಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು | ಅವರೂ ಅದೃಷ್ಟದಿಂದ ಪಾಪದಲಿ ಬೀಳುವರು |

ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಗೇನೆಂಬರು | ಇದೆಂಥ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಜಾಣ್ಮೆ || 129

ಮಹಾಜ್ಞಾನಿ ಇದ್ದವನು | ಪಾಪದ ನೆರಳನ್ನೂ ಬಯಸಲು |

ಆದರೂ ಕಾರ್ಯಕಾರ್ಯವನು ಮರೆವನು | ದೀಪಕ್ಕೆ ಪತಂಗ ಮೋಹಿಸುವಂತೆ || 130

ಪಾಪ ಮಾಡುವದೆಂದರೆ ಅಜ್ಞಾನ | ಇದನವ ತಿಳಿದಿರುವ ಸಂಪೂರ್ಣ |

ಆದರೆ ಈ ಕಾಮ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಕಾರಣ | ಅದರತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸನು || 131

ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಾಗುವದೆಲ್ಲ | ಕಾಮದಾಟವೇ ಇದೆಲ್ಲ |

ಕಾಮವೇ ಕಾರಣ ಅನರ್ಥಗಳಿಗೆಲ್ಲ | ಅದೇ ಕ್ರೋಧರೂಪವ ತಳೆಯುವದು || 132

ಕಾಮಗತಿಗಾಗಲು ಅವರೋಧ | ಆಗಲೇ ಆ ಕಾಮವಾಗುವದು ಕ್ರೋಧ |

ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಇದು ಮೋಕ್ಷಕೆ ವಿರುದ್ಧ | ಜ್ಞಾನ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಈ ವೃತ್ತಿ || 133

ತೊಂದರೆ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಗಳದು | ಈ ಜೀವಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿರುವದು |

ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪದ ಸುತ್ತುಮುತ್ತೇ ಇರುವದು | ಜ್ಞಾನದ ಪಂಕ್ತಿಯಲಿದರ ಅಸ್ತಿತ್ವ || 134

ನೀರಿಲ್ಲದೇ ಮುಳುಗಿಸುವವು | ಅಗ್ನಿಯಿಲ್ಲದೇ ದಹಿಸುವವು |

ಶಸ್ತ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ಲುವವು | ಹಗ್ಗವಿಲ್ಲದೇ ಬಂಧಿಸುವವು || 135

ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗಿಲ್ಲ ಅದರೆದುರು ಉಳಿಗಾಲ | ಆದರೊಡನೆ ಪಂದ್ಯದಲಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೇ ಸೋಲ |

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮಹಾಪ್ರಲಯವ ಮಾಡಬಲ್ಲ | ತಿಳಿಯದಂತೆಯೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಗ್ರಹಿಸಿಬಿಡುವದು || 136

ಚಂದನದ ವೃಕ್ಷದಡಿಯಲಿ | ಕಾಳ ಸರ್ಪವು ಕುಳಿತಿರುವುದು ಸುತ್ತಿ ಸುರುಳಿ |

ಹಾಗೇ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಗಳು ಒಂದಾಗುತ್ತಲಿ | ಜ್ಞಾನಗರ್ಭದ ಮೇಲೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವವು || 137

ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮನ | ಇವು ಆ ಕಾಮದ ಸಾಧನ |

ಅವುಗಳಿಂದ ಜೀವದ ಜ್ಞಾನ | ಮುಚ್ಚಿ ಮೋಹ ಆವರಿಸುವುದು || 138

ಮೊದಲು ಸರ್ಪವ ಕೊಂದು | ನೀವು ಚಂದನವ ಪಡೆಯುವದು |

ಕಾಮಕ್ರೋಧದಾವರಣಕಿತ್ತೊಗೆದು | ಜ್ಞಾನದ ನಿಧಾನವ ಪಡೆಯಬೇಕು || 139

ಸರ್ಪವನು ಮೊದಲು ಕೊಲ್ಲದೇ | ಯಾರಿಗಾದರೂ ಚಂದನ ಸಿಗುವುದೇ |
ಕಾಳಸರ್ಪಸಂಹಾರವಿಲ್ಲದೇ | ಹೂಳಿಟ್ಟ ಧನಲಭಿಸದು || 140

ಹಾಗೆ ಪರತತ್ವ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನು | ಪಡೆಯಲು ಬಯಕೆಯುಳ್ಳವನು |
ಸರಿಸಬೇಕು ಪ್ರಕೃತಿ - ಜವನಿಕೆಯನು | ಇದೊಂದೇ ಸಾಧನ ಅದಕೆ || 141

ಅದಕೆ ಮೊದಲು ಇಂದ್ರಿಯದಮನ | ಬಳಿಕ ಕಾಮಕ್ರೋಧ ನಿರ್ದಾಲನ |
ಜೀವವು ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಗಳಿಗಾಧೀನ | ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಆವರಣ ಅಜ್ಞಾನದ್ದು || 142

ದೇಹಕ್ಕಿಂತ ಇಂದ್ರಿಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ | ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗಿಂತ ಮನಸೂಕ್ಷ್ಮ |
ಮನಕ್ಕಿಂತ ಬುದ್ಧಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ | ಬುದ್ಧಿಗಿಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಮಾತಮ್ || 143

ಸರ್ವಸಂಸಾರ ಧರ್ಮವರ್ಜಿತ | ಹೀಗೆ ಈ ಪರಾತ್ತರ ಪರಮ ಸತ್ |
ಅವನೇ ಈ ಪರಮಾತ್ಮ ಪರಮಹಿತ | ಅದೇ ಅಮೃತ ನಿಜರೂಪದಲಿ || 144

ಶುದ್ಧ , ಬುದ್ಧ , ನಿತ್ಯ , ಮುಕ್ತ | ಅದೇ ತತ್ವ ಅಭೇದ ಸ್ಥಿತ |
ಅದೇ ಪರಮಾನಂದ ಭೂತ | ಪ್ರತ್ಯದ್ಭೂತ ಚೈತನ್ಯದ್ದು || 146

ಯಾವುದಕ್ಕೆಂಬರು ಪಂಚೀಕರಣ | ಅದೇ ತಾ ಮಾಯಾರೂಪ ದರ್ಶನ |
ಅಧ್ಯಾರೋಪಾಪವಾದೈಕ ಸಾಧನ | ಅದರ ಪ್ರಭೋಧನವಾಗಲು || 145

ಅಪಂಚೀಕೃತ ಪಂಚಭೂತಗಳು | ಎಂಬರು ತನ್ಮಾತ್ರಗಳೆಂದವುಗಳು |
ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯ ಮನೋಬುದ್ಧಿಯೊಳು | ಆತ್ಮದ 'ಸೂಕ್ಷ್ಮ' ಶರೀರವಾಗಿರುವುದು || 146

ಪಂಚೀಕೃತ ಪಂಚಭೂತಗಳು | ಅದರಿಂದ ವಿರಾಟ ಉದಯವಾಗಲು |
ಆ ಆತ್ಮದ 'ಸ್ಥೂಲ' ದೇಹಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳು | 'ವಿರಾಟ' ಎಂದೆನ್ನುವರು || 5147

ಸ್ಥೂಲ - ಸೂಕ್ಷ್ಮ - ಶರೀರದಿಂದ | ಕೇವಲ ಸ್ವಸ್ವರೂಪಜ್ಞಾನವದರಿಂದ |
ಅದೇ ಸಾಭಾಸ 'ಅವ್ಯಾಕೃತ' ಎಂಬರದನ | 'ಕಾರಣ' ಶರೀರ ಆತ್ಮದ್ದು || 148

ಈ ಕಾರಣ ಶರೀರವೆಂಬದು | ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವ ಬಿಂಬಿಸುವುದು |
ಕೇವಲ ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣೀಭೂತವಾಗುವುದು | ಅವ್ಯಾಕೃತ ಅವ್ಯಕ್ತವೆಂಬರದಕೆ || 149

ಆತ್ಮದ ಅಜ್ಞಾನವೇ ಇದಕೆ ಕಾರಣವಿರುವುದು | ಸಾವಯವ ನಿರವಯವ ಅಥವಾ ಎರಡೂ ಅಲ್ಲ ಇದು |
ಈ ದೇಹದ ನಿರಸನವಾಗುವುದು | ಕೇವಲ ಆತ್ಮಿಕ ಜ್ಞಾನದಿಂದ || 150

ಸ್ವಸ್ವರೂಪದಲಿ ಅವಸ್ಥಾನ | ಅದಕೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬ ಅಭಿಧಾನ |
ಇದಬಿಟ್ಟು ಮೋಕ್ಷವಿರದಿನ್ನ | ಸ್ವರೂಪಾವಸ್ಥಾನವೇ 'ಮೋಕ್ಷವು' || 1

- ಕೇವಲ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮೈಕತ್ವದ ಜ್ಞಾನ | ಆದರೆ ಆಗದು ಅಜ್ಞಾನ ನಿರಸನ |
ಅದಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯಲು ಅಜ್ಞಾನವೆಂದರೆನೆಂಬದನ | ನಿರೂಪಣೆ ಬೇಕದಕೆ || 152
- ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಶಬಲವಾಯಿತು | ಅದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಶಬಲತ್ವ ಬಂತು |
ಅದಕ್ಕೆ 'ಸತ್' ಎನ್ನಲಾಯಿತು | ಹೀಗದು ವಾಚ್ಯತ್ವ ಪಡೆಯಿತು || 153
- ಮೂಲದಲದು ಅತೀಂದ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು | ವಾಚಿಯಿಂದದು 'ಬುದ್ಧಿ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಯಿತು' |
ಆಗದು ಮನವ ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು | ಆಕಾರ ತಳೆಯಿತು ಓಂಕಾರ || 154
- ಈ ಓಂಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮದ ಜ್ಞಾನ | ಜೊತೆಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಈಶ್ವರ ಸ್ಮರಣ |
ಯಾರದಾಗುವದು ದೇಹಾವಸಾನ | ಅವರ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದು || 155
- ಈ ವಾಚ್ಯಬ್ರಹ್ಮದಿಂದ | ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವವಾಗುವುದು ಅವ್ಯಕ್ತದ |
ಅವ್ಯಕ್ತದಿಂದ ಮಹತ್ವದ | ಅದರಿಂದ ಅಹಂಕಾರ ಹುಟ್ಟುವುದು || 156
- ಪಂಚ ತನ್ಮಾತ್ರಗಳು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ | ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳು ಅಂದರಿಂದ
ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳೊಳಗಿಂದ | ಜಗ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು || 157
- ಅವಿದ್ಯಾ ಮಾಯಾರೂಪ ದರ್ಶನ | ಅದೇ ಈ ಜಗದರೂಪಲಕ್ಷಣ |
ಮಾಡಲೇ ಅವಿದ್ಯೆಯ ನಿರಸನ | ಅಜ್ಞಾನದ ವಿವೇಚನೆ ಅವಶ್ಯಕ || 158
- ಅತ್ಯಂತ ವಿಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಲ | ಯಾವುದು ಚಿನ್ಮಾತ್ರ ಸ್ವರೂಪ ಕೇವಲ |
ಅದಕಿಂತ ಬೇರೆ ಅದ 'ಶಬಲ' | ಎರಡನ್ನು ಕೂಡಿಸಲು ಬಾರದು || 159
- ಲಕ್ಷವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ಬೇರೆ ಇರುವುದು | ವಾಚ್ಯಕಿಂತ ಬಹಳ ಬೇರೆ ಅದು |
ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಅಡ್ಡಿಯಿದು | ಉಪದೇಶದಿಂದದನು ದೂರ ಮಾಡುವುದು || 160
- ನಿದ್ರೆಯಲಿ ಕನಸು ಬಿದ್ದು | ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದ್ದರೂ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು |
ಅಖಿಲ ತ್ರಿಭುವನಗಳನೂ ಕಾಣುವುದು | ಇದಲ್ಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವಿದ್ಯೆ || 161
- ನೋಡಹೋಗಲು ವಸ್ತುವನೊಂದು | ಅದು ಬೇರೆಯಾಗಿಯೇ ಕಾಣುವುದು |
ಹಗ್ಗವು ಸರ್ಪದಂತೆನಿಸುವುದು | ಸಿಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಕಾಣುವುದು || 162
- ನೋಡಿ ಕೇವಲ ಸೂರ್ಯಕಿರಣಗಳ | ಜನರೆನ್ನುವರದಕೆ ಮೃಗಜಲ |
ಆದರಿದು ಮಾಯೆಯಾಟ ಕೇವಲ | ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಹತಬಲರಿದರೆದುರು || 163
- ಹೊತ್ತಿಸಿದ ದೀವಿಟಿಗೆ ಕೈಯಿಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು | ಯಾರಾದರೂ ಗರಗರನೇ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದು |
ಆಗ ಅಗ್ನಿ ಕಂಕಣವು ದೃಗ್ಗೋಚರವಾಗುವುದು | ಈ ಖ್ಯಾತಿಮಾಯೆಯದು || 164

- ಅಗ್ನಿಯು ನಿಜವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವುದು | ಆದರೆ ಈ ಅಗ್ನಿಚಕ್ರವೆಲ್ಲಿರುವುದು |
ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಯಾ ಮೋಹದ ಸುತ್ತು ಇದ್ದು | ಇಲ್ಲದ ಸಂಸಾರವ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು || 165
- ಇಂಥ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಭ್ರಮಕಳೆದು | ಸಂಸಾರದಿ ಉಪರಮವಾಗುವುದು |
ಈ ದೇಹ ಕಲತ್ರಮನೆ ನನ್ನದು | ಈ ಎಲ್ಲ ಪರಿಶ್ರಮ ವ್ಯರ್ಥ || 166
- ಪುತ್ರ ಪಶು ಆದಿ ತೃಷ್ಣಾಪಾಶದಿಂದ | ಅಶೇಷವಾಗಿ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ |
ಜ್ಞಾನಿ ಪಂಡಿತರೆಂದರೆನಿಸಿಕೊಂಡ | ಅವರು- ಸುಖದ ಲವಲೇಶವೂ ಇರದವರಿಗೆ || 167
- ಶಾಸ್ತ್ರಕುಶಲ ಪ್ರಜ್ಞಾವಾನ | ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಲ್ಲ ತನ್ನ ಸಮಾನ |
ಒಳಗೊಳಗೆ ಇವರ ದೊಡ್ಡ ಅಭಿಮಾನ | ಆದರೆ ಅಸಮಾಧಾನಕರವೇ ಅದು || 168
- ಇದೇ ಮಾಯೆ ಅಥವಾ ಅಜ್ಞಾನ | ಅಥವಾ ಅವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರದಾನ |
ಆರಂಭದಲಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಇದರ ನಿರಸನ | ಮಾಡಿದಾಗ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗುವುದು || 169
- ಜ್ಞಾನವೇ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶ | ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲದರ ಉಪದೇಶ |
ಅಜ್ಞಾನದ್ದಾಗಲು ನಿರಾಸ | ಜ್ಞಾನೋಲ್ತಾಸ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು || 170
- ತೇಜಃ ಪುಂಜವಾದ ರತ್ನವೊಂದು | ಕಸದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಹುಗಿದು |
ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳು ಹೋದವು ಕಳೆದು | ಅದರ ನೆನಪೂ ಮರೆಯಾಯಿತು || 171
- ಕರ್ಮಧರ್ಮ ಸಂಯೋಗ ಬರಲು | ಎಂದೋ ಮತ್ತೆ ಅದು ಸಿಗಲು |
ಇದು ತನ್ನ ತೇಜವ ಕಳೆದು ಕೊಂಡಿದೆ ಎನಿಸುತ್ತಿರಲು | ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣುಗಳ ಜೊತೆ ಸೇರಿ || 172
- ಬಳಿಕದನು ಸ್ವಚ್ಛ ತೊಳೆದು | ಮೇಲಿನ ಮಣ್ಣು ಮಶಿಯೆಲ್ಲ ಹೋಗಲು ಕಳೆದು |
ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಹೊಳೆಯತೊಡಗಿದ್ದು | ಹಾಗಿದೆ ಅವಸ್ಥೆ ಜ್ಞಾನದ್ದು || 173
- ಮಣ್ಣು ಮಶಿದಿಯೆಂಬುದೇ ಅಜ್ಞಾನ | ಈ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಆವರಿಸಿದ ಜ್ಞಾನ |
ದೂರ ಮಾಡಲು ಮಣ್ಣು ಮಶಿಗಳನ | ಸಹಜದಲಿ ಹೊಳೆಯುವುದು ರತ್ನ || 174
- ಪಾಪಕರ್ಮ ವಿನಾಶಕ | ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯ ವಸ್ತು ವಿವೇಕ |
ಅದೇ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧಿ ಪ್ರದಾಯಕ | ಅದೇ ಜ್ಞಾನದ ಉತ್ಪಾದಕ || 175
- ಮಾಯೆಯ ಸಂತೆ ಈ ಜಗತ್ತು | ತುಂಬಿದೆ ಅಸಲಿ ನಕಲಿಯಲಿ ವಸ್ತು |
ಅಸಲೀ ಎಂದು ನಕಲಿಯನೇ ಕೊಳ್ಳುವುದು | ಇಂಥ ಗಿರಾಕಿಗಳೇ ಬಹಳಿಲ್ಲಿ || 176
- ಅಸಲಿ ನಕಲಿಗಳನಾರಿಸುವುದು ಹೇಗೆ | ಹೊಳೆಯದಿದು ನಾನಾನೆಂಬರವರ ಬುದ್ಧಿಗೆ |
ಅದರ ಲಕ್ಷಣವ ತಿಳಿಯುವುದು ಹೇಗೆ | ಅದಾದರೂ ಮೊದಲು ತಿಳಿಯಬೇಕಲ್ಲ || 177

ಜೊತೆಗಿರಬೇಕು ತಿಳಿದವರು ಅದಕೇ | ನಕಲೀ ಅಸಲಿಯಂತೆ ಕಾಣುವುದೇಕೆ |
ಇದನವನು ತೋರುವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತೆ | ಅದರಿಂದ ಹೋದಿತು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ದೊಡ್ಡಿ ಸ್ತನ || 178

ಅಜ್ಞಾನ ಕಳೆದಾಗುಳಿಯುವುದು ಜ್ಞಾನ | ಸಹಜದಲೇ ಆಗುವದಾಗ ಮಾಯಾ ನಿರಸನ |
ಉಳಿದದ್ದೇ ಸದ್ವಸ್ತು ಎಂಬದನ | ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತಿಳಿಯಲು ತಡವಿಲ್ಲ || 179

ಬುದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿ ಉಜ್ವಲವಿದ್ದು | ಕಲ್ಪನಾಂಧಃಕಾರದಿಂದ ಕಾಣದಾಗಿದ್ದು |
ಉಪದೇಶದಿಂದೀ ಕತ್ತಲೆ ಓಡುವುದು | ಆಗ ಉಳಿದಿರುವದೆಲ್ಲ ಜ್ಞಾನವೇ || 180

ವಸ್ತುತಃ (ನಿಜದಲಿ) ದಾರಿಯಲಿ ಬಿದ್ದಿರಲು ಮಾಲೆ | ಅದನು ನೋಡುವಾಗಿದ್ದರೆ ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆ |
ಸರ್ಪದಂತೆನಿಸುವುದು ಆ ಮಾಲೆ | ಅಜ್ಞಾನದಡ್ಡಿ ಕಾರಣವದಕೆ || 182

ಜೇಬಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಗುಪ್ತ ದೀಪ | ಬೆಳಗಲಿದನು ಅಜ್ಞಾನಲೋಪ |
ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು ನಿಜ ಸ್ವರೂಪ | ಹಾವೆಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹೋಯಿತು ತಾನೇ || 183

ಅದಕೆ ಅಜ್ಞಾನದ ಅಪಾಯವ | ಕಳೆಯಲು ಉಪದೇಶವೇ ಉಪಾಯ |
ಆದಕೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸವೆಸಿಕಾಯ | ಅಜ್ಞಾನವೆಂದರೇನು ತಿಳಿಸಿದರು || 184

ಇರಲು ವರ್ತಮಾನ ಪ್ರಪಂಚದಲಿ | ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ಬಂದದ್ದು ಪ್ರಾರಬ್ಧದಲಿ |
ಅದು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಾಗುವ ಕಾರ್ಯ ಭೂತಕಾಲದಲಿ | ಎಂಬ ಜ್ಞಾನವಾಗಬೇಕು ಮೊದಲು || 185

'ಸತ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಮನಂತಂ ಬ್ರಹ್ಮ' | ಅವಿದ್ಯೆ ಮಾಯೆ ಎಲ್ಲ ಭ್ರಮ |
ಆದಾಗ ಇದಕೆ ಉಪರಮ | ಆಗ ಜ್ಞಾನದ ಸಂಭ್ರಮ || 186

ಯಾರ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ದೇಹಾಭಿಮಾನ | ಯಾರೆನಬೇಕಂಥವಗೆ ಸಜ್ಞಾನ |
ಅಭಿಮಾನದ ಅಧಿಷ್ಠಾನ | ಅದೇ ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತ ಅಜ್ಞಾನ || 187

ಯಾವುದಕೆನ್ನುವರು ಮಾಯಾಮಯವೆಂದು | ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಜಗವೆಲ್ಲ ಮುಳುಗಿದ್ದು |
ಅವನು ಕಾಣುವನು ಸಂಸಾರ ಸುಳೆಂದು | ಅಜ್ಞಾನವೇ ಮೂಲಾಧಾರ ಅದಕೆ || 188

ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಇದರ ಉದ್ಭವ | ಅಜ್ಞಾನ ಜನಿತ ಇದರ ವೈಭವ |
ಏಕತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಅನೇಕತ್ವದ ಭಾವ | ಅದರ ಮೂಲವೇ ಅಜ್ಞಾನ || 189

ಒಂದಿಷ್ಟು ಬೆಳಕು ಒಂದಿಷ್ಟು ಕತ್ತಲಲಿ | ಮಾರ್ಗದಲಿ ಹಗ್ಗವೇ ಬಿದ್ದಿರಲಿ |
ಹಾವಿನಂತದ ಕಾಣುತಲಿ | ಬಹಳ ಭಯವಾಗುವುದು || 190

ಸರ್ಪಾಭಾಸವು ಕೇವಲ ಅಜ್ಞಾನ | ಆ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದ ಜ್ಞಾನ |
ಆಗದೇ ಈ ಅಜ್ಞಾನದ ನಿರಸನ | ಮನ ನಿರ್ಭಯವಾಗುವುದು || 191

- ಯಾರಿಗನಿಸುವುದು ಹೂಮಾಲೆ | ಯಾರಿಗೆ ಕಾಣುವುದು ಕೋಲಿನಂತಲೇ |
ಕೊನೆಗೂ ಇದು ಎಲ್ಲ ಭಾಸವೇ | ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದುಟಾಗುವ ತಪ್ಪಿವು || 192
- ಕೇವಳ ಆಗಮಚನವನನುಸುರಿಸುವವ | ಆಸ್ತಿಕ್ಕೆ ಶ್ರದ್ಧೆಗಳನನುಕರಿಸುವ |
ಅವನೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಜ್ಞಾನಕ್ಕಧಿಕಾರಿಯಾಗುವ | ನಾಸ್ತಿಕನು ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತದಲೂ ತಿಳಿಯನದ || 193
- ವಿಪರೀತದರ್ಶಿಗಳಿಗೇ ವಿಶ್ವದ ಭ್ರಮೆಯಿದ್ದು | ಅಂಥವರ ಜನ್ಮ ಮರಣ ಕ್ರಮ ತಪ್ಪದ್ದು |
ಅವರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮತತ್ವವು ದುರ್ಗಮವಾಗಿರುವುದು | ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗತ್ಯಂತ ಸುಗಮ ||194
- ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರವಚನವು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದು | ಅಥವಾ ಅನೇಕ ವೇದಗಳ ನೋಡಿದ್ದು |
ಅಥವಾ ಗ್ರಂಥಾರ್ಥವ ಗ್ರಹಿಸುವ ಬುದ್ಧಿಯದು | ಗ್ರಂಥಾವಲೋಕನ ಬಹುಶ್ರುತತೆಯದು || 195
- ಶಬ್ದಗಳಿಂದಾಗುವುದು ಶಬ್ದಜ್ಞಾನ | ಅದರಿಂದಾದಿತೇ ವಸ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ |
ಬುದ್ಧಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅತಿ ವಿವೇಕ ಸಂಪನ್ನ | ವಸ್ತು ಅವಶಾಧೀನವೆಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲ || 196
- ಶ್ರುತಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಆಶೆ ತೋರುವವು | ಆದರೆ ಲಭಿಸದೆ ವಸ್ತುವಿನ ಇರವು |
ಉಳಿದವಲ್ಲ ಹೀಗಿದೆ ವಸ್ತುವಿನ ವೈಭವವು |ಬುದ್ಧಿಯ ಓಟ ನಿಲ್ಲುವದಲ್ಲಿಯೇ || 197
- ಷಡ್ಧರ್ಶನಗಳೂ ದಣಿದು | ಇನ್ನೂ ವಾದವಿವಾದವೇ ನಡೆದಿದ್ದು |
ಆತ್ಮವಸ್ತು ಅಲ್ಲೇ ಉಳಿದು | ಅದು ಶಬ್ದಗಳತೆಗೆಂದೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ || 198
- ಆಗಿ ಹೋದರು ದೊಡ್ಡ ಶಬ್ದ ಪಂಡಿತ | ವಸ್ತು ಸೂರ್ಯದೆದುರು ಅವುಖದೋತ |
ಒಮ್ಮೆ ಆದರೆ ವಸ್ತು ಪ್ರಾಪ್ತ | ಶಬ್ದಜಾಲದಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು || 199
- ಜಗದಲಿ ರಾತ್ರಿಯ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ | ಕೆಲಸಸಾಗುವವು ದೀಪ ಪ್ರಕಾಶದಲಿ |
ಅದೇ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗಲಿ | ಆಗ ದೀಪವನ್ನಾರು ಕೇಳುವರು || 200
- ಮಾತಿನ ವಿಷಯವೇ ಅದಲ್ಲದಿರಲು | ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಅದು ಉಪದೇಶ್ಯವಾಗಲು |
ಅದಕೆ ಇರಬೇಕು ವಕ್ಯವಿನೊಳು | ಅಜ್ಞಾನ ನಿರಸನದ ಧ್ಯೇಯ ಮಾತ್ರ || 201
- ಒಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಉಪಸನ | ಅದರಿಂದ ಆತ್ಮನಾಗಿ ಪ್ರಸನ್ನ |
ಮಾಡುವ ನಿಜ ತತ್ವ ಪ್ರಕಾಶನ | ಉಪಲಭ್ಯಮಾನವಾಗುವುದು ಉಪಾಸಕನಿಗೆ ||202
- ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮ ಧ್ಯಾನ | ಎರಡರಲ್ಲೂ ಅಭೇದ ಅನುಸಂಧಾನ |
ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಲು ಉಪಾಸನ | ಉಪಾಸಕನಿಗಾತ್ಮ ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗುವುದು || 203
- ಅದಕಿಲ್ಲ ಬೇರೆ ಸಾಧನ | ಅದರಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು ಪ್ರಸನ್ನ |
ಸಾಧಕನ ಕಂಡು ಆತ್ಮ ಪ್ರವಣ | ಆತ್ಮ ತಾನೇ ಅವನಿಗೆ ಕೃಪೆ ಮಾಡುವುದು || 204

ವಿಷಯಸಮಾಪ್ತಿಯಾಗಿದಾಗ ವಕ್ತಾರನು ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ಸದೈವ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವನು |
ಶ್ರವಣ ಶ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುವನು | ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವಿದು ಎಲ್ಲೆಡೆ || 205

ಈ ಸಚ್ಚರಿತದ್ದು ಹಾಗಲ್ಲ | ಇದರ ಕರ್ತೃತ್ವ ನನ್ನದಲ್ಲ |
ಸ್ಮಂತ ಸಾಯಿಯೇ ಬರೆಯಿಸುತ್ತಿರುವವರೆಲ್ಲ | ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಯನಿತ್ತು || 206

ಅದಕೆ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ನಾನಲ್ಲ | ನನಗಾಗಿ ಯಾರೂ ದಣದಿಲ್ಲ |
ಅದಕೆ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಲು ಶ್ರೋತೃಗಳ | ಕರ್ತೃತ್ವದ ಭಾರ ಬರುವುದು ನನ್ನ ತಲೆಗೆ || 207

ಅದರಿಂದ ನನಗಿಲ್ಲ ಭೂಷಣ | ಅಥವಾ ಬರದೆನಗೆ ದೂಷಣ |
ಎಲ್ಲಿ ಇದಕೆಲ್ಲ ಸಂಪೂರ್ಣ | ಸಾಯಿಯೇ ಕರ್ತೃರಿರುವಾಗ || 208

ಸಾಯಿಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ನಡೆದು | ಅವರು ಹೇಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು |
ಅದರಂತೆಯೇ ಬರೆದದ್ದು | ಅಜ್ಞಾನವಿವೇಚನೆಯ ಶ್ರವಣಾರ್ಥವಾಗಿ || 209

ಪ್ರಕಟ ಪಡಿಸಲು ನಿಜ ವೈಭವ | ತಮ್ಮ ಪ್ರತಾಪ ತಮ್ಮ ಗೌರವ |
ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಮೇವ | ವಿಕ್ಷಯಾರ್ಥವ ಗುರುದೇವ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿರುವ || 210

ಈ ಗ್ರಂಥವು ದೂಷಿಸಿದವನು | ಮತ್ತು ಈ ಗ್ರಂಥವು ಭೂಷಣವೆನಿಸಿದವನು |
ವಂದಿಸುವೆ ನಾನವರಿಬ್ಬರನೂ | ನಿಜ ನಾರಾಯಣ ಸ್ವರೂಪರೆಂದು || 211

ಭಕ್ತರ ನಿಜಹಿತವನನುಲಕ್ಷಿಸಿ | ತಾವೇ ನಿಜದ ಚಿಂತೆಯ ರಚಿಸಿ |
ಶ್ರೀ ಸಾಯಿ ಕಥೆ ಬರೆಯಿಸಿ | ಹೇಮಾಡನ ಕೈ ಹಿಡಿದು || 212

ಯಾರು ಶರೀರವ ಹೊಂದಿದ್ದು | ಕೇವಲ ಲೋಕಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆಂದು |
ಕುತರ್ಕ ದುರಾಗ್ರಹವ ಖಂಡಿಸಲೆಂದು | ಲೋಕಸಂಗ್ರಹವ ರಕ್ಷಿಸಲು || 213

ಅದಕೆ ಹೇಮಾಡ ಅವರ ಚರಣದಲಿ | ನಮಿಸುವ ಅನನ್ಯ ಭಾವದಲಿ |
ಮುಂದಿನ ರಸಭರಿತ ಕಥೆಗಳಲಿ | ಶ್ರೋತೃಗಳು ಚಿತ್ತವಿಟ್ಟು ಆಲಿಸಲೆಂದು || 214

ಭಕ್ತ ಹೇಮಾಡಪಂತ ವಿರಚಿತೆ | ಯಥಾಮತಿ ಲಲಿತಾನುವಾದಿತೇ
ಶ್ರೀ ಸಾಯಿ ಸಮರ್ಥ ಸಚ್ಚರಿತೇ | ಅಜ್ಞಾನ ನಿರಸನಂ ನಾಮ ಪಂಚಾಶತ್ತಮೋಧ್ಯಾಯಃ
ಸಂಪೂರ್ಣ ||

ಶ್ರೀ ಸಾಯಿ ಸದ್ಗುರು ಸಾಯಿ ನಾಥಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಶುಭಂ ಭವತು ||